

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос адыга

макъ

1923-ро ильсум
пътхапам
кыншельжынагыу кындыкын

№ 158 (22367)

2021-рэ ильэс

ГЪУБДЖ

ШЫШХЪЭИУМ и 31-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЬЭ ИИП
Къыхэтутыгъехэр ыкы
нэмькі къэбархэр
тисайт ижүгъотштых

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээзет

Гъэсэнъигъэр шэпхъэшIухэм адиштэнэу

Неуш, Іоныгъом
иапэрэ мафэ,
республикэм
икIэлэеджаклохэр
еджапIэхэм якly-
жыщтых, лъэхъэ-
нэ мыпсынкIеу
тызыхэтым емы-
ллытыгъэу зэп-
чыжъэ егъэджа-
кIэм темыхъан-
хэу унашьо
ашыгъ.

Ау шэпхъэ гъэнэфагъэ-
хэр къыдалтытштых —
мэфекIым епхыгъэ зэ-
хахъехэр ашыщхэм ахэ-
лэхъэштхэр алэрэу еджа-
пIэм клошхэмрэ къихъэр
еджэгъу ильесым ыуж
къычIэкIыщхэмрэ арых.

Іоныгъом иапэрэ мафэ
еджепIакIэхэм япчэхэр
къызэуахъщтых — я 34-
рэ Мыекъопэ лицеим
иунакIеу нэбгырэ 1100-
мэ атэлтыгъэмрэ псэу-
лэу Ханскэм ия 25-рэ
еджапIэрэ.

Мыекъупэ Черемуш-
кэхэкIэ зэджэхэрэ ирай-
он еджекIо чыпIэхэрэ зы-
щыкIээрэр еджепIакIэм
ишIаугъэкIэ щыIэ хъу-
щтых, зы сменэ егъэ-
джэним техъажыщтых.
Мыш ишын сомэ ми-
лион 719-м еху тифагъ,
сомэ миллионы 150-м

нахыбэмкIэ оборудова-
ниу ыкы Iэмэ-псымэу
ищикигъэштхэр зэрагъэ-
готыгъях.

Джащ фэдэу лъэпкъ
проектэу «Гъэсэнъигъ» зы-
фиорэм къыдыхэлтыгъ-
гэу, шъольыр проек-
тэу «Лъэхъаным диштэрэ
еджапI» зыфиорэм къы-
хибытэу зэтырагъэпсы-
хагъ псэупIэу Ханскэм
щашыгъе еджапIэр. Ар

нэбгырэ 250-мэ ате-
ллыгъаг. ЕджапIэм ишын
сомэ миллион 272,8-м
еху къыхагъэкIыгъ, аш-
щыщэу сомэ миллион
270-р федеральнэ мыльку.
КIеу ашыгъэм ишIаугъэ-
кIэ псэупIэм иеджепIищ-
мэ ачIес сабийхэр зы
еджэгъу уахътэм тырагъэ-
хъажыщтых.

«ЕджепIакIэм шэпхъэ
льягъэм адиштэрэ гъэ-

сэнъигъэ ацябъэгъоты-
ныкIэ ищикигъагъэр зэ-
кIэ Ѣыгъэпсыгъ ыкыI
кIэлэеджаклохэр къэлэ
еджапIэхэм анахь мы-
дэу мыш Ѣагъэсэнхэм
тыщэгъугъы», — къыIаугъ
Къумпил Мурат.

Аужырэ илъэсиплIым
Адыгейим нэбгырэ мини
4,4-мэ атэлтыгъэе едже-
пIи 4 щашыгъ, 2024-рэ
ильтэсым ыкIэ нэс джы-

ри 4, джащ фэдиз ачла-
фэу, ашынэу агъэнафэ.
Зыр — Мыекъупэ ыкыI
3-р — Тэхъутэмыкье
районым. Ахэм анемыкIеу
АР-м гъэсэнъигъэмрэ шэ-
нныгъэмрэ и Министер-
ствэ пшъэриль фашыгъ
Мыекъупэ коррекционнэ
еджапIэ Ѣашыгъэним
иофыгъохэр зэхифынхэу.

Лъэпкъ проектым, къэ-
ралыгъо программхэм

ыкIи партие проектхэм
яшIаугъэкI УФ-м и Пре-
зидент иунэшьо шъхъа-
Iэхэм ашыщхэу кIэлэцIы-
клюхэм ягъэджэн шэпхъэ
льягъэм атетэу зэшо-
хыгъэнир ыкIи ахэр зы
еджэгъу уахътэ тещэгъэн-
хэрэм Адыгейим и Лы-
шхъэ къыкIегъетхы.

Сурэтыр А. Гусевым
тырихыгъ.

Теклоныгъэшхом инэпээпль быракъэм ашыц

Я VII-рэ Дунэе дзэ-техническэ форумэу «Армия-2021» зыфиорэр зыщизэфашыжыщтым ехъулэу Молдавилем ия 95-рэ шхончэо дивизие ибыракъ Адыгэ Республиком кыратыгъ.

Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Муратрэ я 49-рэ дзэм ипащэ иапэрэ гудзэу, генералэу Валерий Плохотнюкрем иофтхъабзэм хэлэжьагъэх.

Къалэу Мыекуапэ и Гупчэ мемориал щыкъогъэ иофтхъабзэм джаш фэдэу къеклонлагъэх Адыгэ Республиком и Къералыго Совет — Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, Адыгэ Республиком и Премьер-министрэу Геннадий Митрофановыр, Адыгэ Республиком иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр, ветеран организациехэм ялтыклохэр, юнармейцхэр.

Молдавилем ия 95-рэ шхончэо дивизие зээ гъогхэу зэпичигъэхэр Адыгеим нэмьц-фашист техаклохэр зыщырафыгъэхэ лъэхьанни епхыгъэхэу щытых. 1942-рэ ильэсүм бэдзэогубум дзэ формированном хэхьэрэ соединенихэм ашыцхэр Быракъ Плыжыжыр ыкы Суворовым иорден кызыфагъэшьошэгъэ Верхнедреповска шхончэо дивизием хэхьэгъэхэр. 1943-рэ ильэсүм щилэ мазэм Мыекуапэ шыхафит шыжыгъэхэнм иахышхо аш хишыхъэгъагъ.

Адыгеим июнармейцхэм Молдавилем ия 95-рэ шхончэо дивизие ибыракъ къаратыжыгъ. Джы а быракъэу теклоныгъэшхом инэпээпль лъаплэхэм зыкэ ашыцыр республикэм и Лъэпкэ музей Чэлышт.

Адыгеим и Лышхъэу республикэм щыпсэухэрэм ацлэкэ тарих мэхъанэ зилэ быракъир республикэм кызэрэратыгъэм пae Кыблэ дзэ коим ипащхэм зэрафэрэзэр кыгуагъ.

«Тиреспубликэ шыхафит зыщыгъыгъэ зэолхэм инэутафэрэз. Талэкли тынаэ тэту мы быракъир къетыухъумэшт. Адыгэ Республиком и Лъэпкэ музей ифэшьошэ чылэ аш щиубытыгъ. Мыщ фэдэ таакъикхэм тятэжхэмэрэ тятаэжэ плашхэмэрэ лышхъужыгъэу зэрхагъэр, къэкошт ухалтэм цыифхэр мамырэу, рэхъатэу щыпсэунхэм пae ашэ зэратыгъэр тыгу къэкижы. Зэрэдунаеу ахэм арагъэлэгъугъ тидээ ыклячэ зыфэдэр», — кыгуагъ Къумпыл Мурат.

Дзэ-техническэ форумэу «Армия-2021» зыфиорэр икэуххэм къатегуышыээзэ рес-

публиком и Лышхъэу къыхигъэшыгъ Урысыем и Президентэу Владимир Путиным мы иофтхъабзэм епльыкъу фырийэр. Аш зэрилтытэрэмкэ, дзэм ѕыкуачэ къэгъэлъэгъэхэним имызакъо, зэрэдунаеу Ѣынэгъончэу Ѣытнүүм пae зэкэми аш тклячэ зэхэльзэу тыфэлжэйэн, тизыкыныгъэ дгээпэйтэн зэрэфаем а иофтхъабзэм къыфэдже.

Адыгеим и Лышхъэу Кын-

блэ дзэ коим ипащхэм ѡики дзэ гарнizonэу Мыекуапэ Ѣылэм хэтхэм Адыгеим мыщ фэдэ форум Ѣызэхэгъэхэним къещакло зэрэфхэхъэхэн алаа зэрафэрэзэр кыгуагъ.

Джаш фэдэу къэзэрэугоинхэм закыфигъэзагъ я 49-рэ дзэм ипащэ иапэрэ гудзэу, генералэу Валерий Плохотнюк. Хабзэм икъулыкъухэм мыщ фэдэ иофтхъабзэм изэхэшэн дэгъо зэрэзэшшуахыгъэр, рес-

публиком идээ подразделениехэм гъусэнгъэ дэгъу зэрэдьрияэм афэгъэхыгъэу аш кыгуагъ. Адыгеим ипащхэм аш фэдэ зээдэлжээнэгъэмкэ зэрафэрэзэр кызыхегъэхэн ыуж, дзэ-патриотическе иофшэнимкэ джыри гъехъагъэхэр ашынхэу ар къафэльэуагъ.

**АР-м и Лышхъэу
ипресс-къулыкъу**
Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и Указ

Медалэу
«Адыгеим
и Щытхъузехъ»
зыфиорэр
М. А. Лышхасэм
фэгъэшьошэгъэним
ехылдагъ

Адыгэ Республиком ыпашхъэ гъехъэгъэ ин дэдэхэу Ѣырихэм алаа медалэу «Адыгеим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Лышхэсэ Махмудэ Азмэт ыкъом — муниципальнэ образованиеу «Адыгэхъалэ» ипащэ фэгъэшьошэгъэним.

Адыгэ Республиком
и Лышхъэу
Къумпыл Мурат

къ. Мыекуапэ,
шышхъэум и 27-рэ,
2021-рэ ильэс
N 112

Программэм итгупши Адыгеим зыфегъэхъазыры

Гъэстыныпхъэ шхуантээр ыпкэ хэмийльэу унэе псэуплэхэм ящагхэм ящэлгэгъэним фэгъэхыгъэ унашьоу УФ-м и Президент къышыгъэм ипхырышын фэгъэхыгъагъ газификациемкэ АР-м ишьольыр штаб зэхэсэгыгуу илагъэр. Иофтхъабзэр зэрищагъ АР-м и Премьер-министрэу Геннадий Митрофановым.

Зэхэсэгъом къызэрэшыхагъэшыгъэмкэ, мы программэм хэлжээшхэм яспискэхэр муниципальнэ образованиехэм мы ухальтэм ашагъэпсх. Аш пae унагъо пэпчъ екъуалэх. Рестрея агъэхъазырырэм къыпкырыкъыхээ гъэстыныпхъэ шхуантээр унэхэм зэрааращэлэшт планыр зэхагъэуцшт. Тиофшэн зэрэзэхатщэрэм елтытыгъ цыфэу

мы иофшэнхэм мэхъэнэ ин зэриээр къыхигъэшызэ, цыифхэм ар икъоу альагъэлэсэнэу муниципалитетхэм япащхэм афигъэлтигъ.

— Унагъо пэпчъ иофыр зытэтым Ѣыдъэгъуазэмэ, программэм нахьыбэу хэлжээшт, планри игъом зэхэдгъэуцон тэлэкъыгъ. Тиофшэн зэрэзэхатщэрэм елтытыгъ цыфэу

гъэстыныпхъэ шхуантээр зимыэхэм ар зэралтыссытэр, — кыгуагъ Геннадий Митрофановым.

Мы ухальтэм реестрэм унэу хэхьагъэр мини 4-м ехъу, программэм зэрэхэлжээштыр къэзыушихъатырэ тхылзэу цыфхэм къягъэр 600 мэхъу.

АО-у «Газпром газораспределение Майкоп» зыфиорэр ипащэу Игорь Сырчиным къызэриуагъэмкэ, бэдзэогубум и 26-м къыщегъэжагъэу лъэу тхылхээр аштэх. Ар газификациемкэ порталым Ѣытпын пльэкъыгъ, электроннэ почтэмкэ бгъэхъими хүщт. Мары аш иадрес: DGZ@adyggaz.ru. МФЦ-м уекуаллэми пахышт.

Зэхэсэгъом икъулыхэм Примьер-министром Йоныгъом и 1-м нэс планыр къагъэхъазырынэу пшьэрэиль къафишыгъ.

Телерадиокомпание «Адыгеим» тематическэ къетынхэмкэ икъулыкъу ипащэу Тэу Замире янэ зэрэшьмыгъэжьим пae иофшэгъуухэр фэхъяусыхэх. Гукъэошхор унагъомрэ яхылхэмрэ Ѣечигъошу афэхъунэу, Ѣимыгъэжьим Тхъэм Джэнэт къыритынэу фэльялох.

Лъэпкъхэм яфестиваль

Нартхэм ячыгу щызэлукъэштых

Адыгэ Республикаем ильэпкъ 19-асаасэхэм яофтшагъэ щызэлукъэштых кыпкырыкъы.

Уяплынкъэ дахэх, гъэ-
псыкъэу яэр гурыгъуае
кыпщыхъу къыхэкъы.
Зэкъошныгъэм илчэгү
щыкъогъэ къэгъэлэгъоным
Адыгэим илэпэласэхэу хэ-
лэжьагъэхэм куо уагъэ-
гупшигъэ, уагъэгъуаэз.

Гостэко Руслан, Уджыху Вячеслав, Тэшүу Нурбый, Хасанакъо Хамедэ пхъэм хашыкъхэрэ пкыгъохэр лъэгъупхъэх. Кушъэр, адыгэ Іанэр, унагъом ишыкъэгъэ хахыу-шыкъухэр, музыкальнэ 19-асаасэхэ, нэмикъхэри пхъэм хэшыкъыгъэх.

— Іанэм тебъэуцохэ-
ре лагъэхэм укъагъэуки-
тэжьицтэп, — кытиуаэгъ
Гостэко Руслан. — Сэ-
сэрээ лагъэр зыфэдэштэр
къыхасэхы, цыфхэм агу
рихыхъэрэ къидесэлъы-
тах. Сисэнххват сшогъэ-
шэгъон, бэшлагъэу сырэ-
лахъэ.

Илэпэласэм иофтшагъэхэм

ащыгъуазэми, гукъэ зыфэ-
зыщигъэхэм ащыщ Адыгэ
Республикаем лъэпкъ куль-
турэмкъ и Гупчэ ипащэу
Бадий Къэпльян. Ащ игу-
щыэ къекъыгъэ:

— Пхъэр Илэпэласэм «къегъэгүшүүлэ», — кытиуаэгъ Бадий Къэпльян. Пхъэкъычир, кушъэр, нэпээпль сурэтхэр зыхэл-
шикъынхэ пльэкъыщхэ чыгъхэр зэфэшхъафых. Уджыху Вячеслав къэлэ-
гэдэжхэрээм къафиута-
тэхэрээм къахигъэштырэ-
пкыгъоу пшыщтым гу-
пшигъэу фуиуиэр ары.

Хасанакъо Хамедэ республика общественне движениу «Адыгэ Хасэм» и Хэсашхъэ хэт. Илэпэласэу зэрэштыр ыгъэфедээ, Адыгэ Республикаем ихэхъонгъэхэм, тарихъэм, шэн-хабзэхэм, нэмикъхэри ахэлажъях, щытхуцэхэр къыдахэу бэрэ къыхэкъыгъэ.

Дышъэ идагъэр, тхыпхъэхэр...

Бзыльфыгъэ Илэпэласэхэр щызэлукъээр нахь дахэ шыгъэнным пыльых. Сетэ Сафыет, Гумэ Ларисэ, Цурмыт Рузанэ адыгэ шыуашхэр адых, тхыпхъэхэр лъэпкъ шлэжым рапхых. Гумэ Ларисэ гу-
щызэгъу зыфэхъу гээ къэлэ-
гэдэжаклохэм Илэпэласэм иофтшакъэ изакъоп къа-
фиута-тэхэрээм къахигъэштырэ-
пкыгъоу пшыщтым гу-
пшигъэу фуиуиэр ары.

Шольыр ыкъи дунээ

фестивальхэм Сетэ Са-
фыет, Цурмыт Рузанэ,

Гумэ Ларисэ, нэмикъхэри

ахэлажъях, щытхуцэхэр

къыдахэу бэрэ къыхэкъыгъэ.

Джарымэкъо Зурыет, Битэ Аээ, Елена Абакумовам, Ольга Бреславцевам, нэмикъхэм шуухъафтын пшынхэ пльэкъыщхэр дахэу ашых. Теуцожу Фатимэ, Абрэдж Гощэфыж адыгэ шэн-хабзэхэр, тарихъэр къыдалыгъэхээ, шыкъешуухэр къагъотых. Искусствэхэмкъе

еджаплэхэм яофтшагъэхэр гэшэгъоных.

Республикэм исурэтыш-
хэу Евгений Козловым, Ирина Погодинар, Шъэ-
цыкъу Халимэт, Къэрэшэ Нурыет, Лариса Коучубин-
ская, фэшхъафхэр къэ-
гэлэгъэхэм хэлэжагъэх.
Адыгэим икъушхъэхэм, псыхъохэм, зыгъэпсэфы-

пэхэм, нэмикъхэм яхы-
ллагъэхэ сурэтхэр гэшэгъоных.

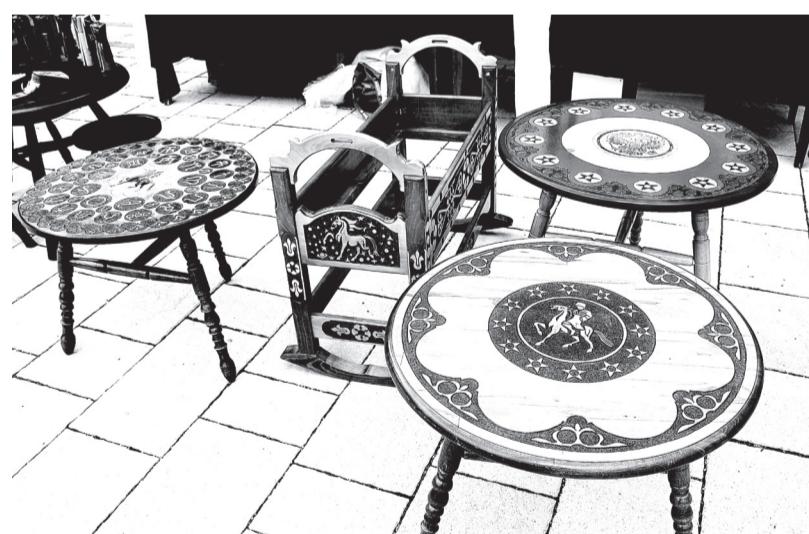
Загъэхъазыры

Юныгъо мазэм и 17 — 19-м «Нартхэм ячыгу» зыфилорэ фестивалэу Мые-
куупэ щыкъоштым Уры-
сыем ишъолъырхэр хэ-
лэжэштых.

«Урысыем каульту-
рэмкъэ игрант» зыфилорэ
агъэфедээ, проектэу
«Культурэм» хэхэрэ фес-
тивалир игъэлтэгъэу
зэхащшт. Адыгэ Республикаем
культурэмкъэ и Министерствэ,
республикэм лъэпкъ культурэмкъ и
Гупчэ, лъэпкъ творчест-
вэмкъ Урысыем и Къэралыгъо Унэу В.Д. Полено-
вым ыцэ зыхырэр, нэмикъхэри фестивалым
изэхэшшкю куп хэтих.

Адыгэим илэпэласэхэм яофтшагъэ фестивалым
дэгъоу кыща-гэлэгъонэу, искусствэм хэхъонигъэ
фашынэу афэтэло.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Сомэ миллион 11 пэхухъагъ

Адыгэим икъэлэ шыхыаэ фабэм ирыкъуаплэхэм япроцент 80-р щагъэхъазырыгъах. Ащ епхыгъэ псэуальхэхэм ягъэцэкъэжын зэкъэмкъи сомэ миллион 11 мыгъэ пэхухъагъ.

Мые-куупэ котельнэ 42-рэ
урамхэу 12 Мартэмрэ Женя
Поповым ыцэ зыхырэмрэ
зэпзызычырэ яхыр эзблахъу. Метрэ 200-м ар ехъу.

урамхэу 12 Мартэмрэ Женя
Поповым ыцэ зыхырэмрэ
зэпзызычырэ яхыр эзблахъу.
Метрэ 200-м ар ехъу.

— Ащ даклоу къалэм ирай-
онхэу «Восходим», «Черемуш-
кэм», урамхэу Победэмрэ
Пионерскэмрэ язэхэкъылэ дэжь

фабэм ирыкъуаплэхэр ащыд-
гээжэхъыгъэх. Унэхэр зы-
ышдгээфабэрэ уахтэхэм ащ
фэдэ чыыплэу гээжэхъын е-
гээжэхъын зищыкъагъэхэр тэ-
гээнафэх, — кыыуагъ «Май-
копские тепловые сети» ипащэ
иленатэ зыгъэцакъэгэргэ Игорь
Скрипниченкэм. — Блэкъыгъэ
къимафэм фабэм итын зэпыу
зыпарэки фэхъуягъэп. Ащ фэш, гидравлическэ ушэтынхэр
тшыихээ зэшыкъуагъэ зиэхэр
къихэдгээшыгъэх.

Джащ фэдэу трубэу фабэр
зэркъохэрэм ар къадэмь-
кынын пае ящэкъыгъэхэр зэ-
блахъу. хакуухэм язытет
аултэгъу. Районхэм зэкъэм
псыстырэ шапхъэхэм адиштэу
алэкхъаным фэш котельнэхэм
насосхэр къэу ащагъеуцштых.
Тапэкъи нэмикъи оборудование-
хэри зэблахъунхэу агъэнэфагъ.
Специалистхэм кызыэрарэм-
къэ, а зэпстэумэ яшыагъэкъэ
зэпыу фэмыхъоу ильэсэбэрэ
фабэр цыфхэм аратыщ.

«Инэм сымэджэшым иврачэм узым тыкъыІЭкІахыжыгъ»

Зигугуу къэтшы тшоигъор уз мэхъаджэу коронавирусүм тиврачхэр зэрэпэуцужыхэрэр ары.

Теуцожь районымкэ къутырэу Городскоим щылсэурэ бзыльфыгъэу ильэс 80-м ехү зыныбжь Любовь Зинченкэм зекіэри зыщыщиңэрэ коронавирус мэхъаджэр къеуали, илофхэр дэеу Инэм сымэджэшым чагъэгъольхъагь. Ежь Любовь Ивановна врач Іәпэлас. 1956-рэ ильэсүм Карагандинскэ мединститутыр къуухыгъ. Ильэс пчагъэрэ Казахстан тофшишагь, нэүжум ильэнэйкъо гупсэ къыгъэзэжки Динской районни бэрэ Ѣылэжкэ. Джэджехъэблэ сымэджэшым лэшагь плланэ фэдизирэ иврач шхъэлагь. Пенсием зэкіом Пэнэжыкъое район сымэджэшым рагъэблагы чэштире дејурствэр щицьытгэ, ищтихуу бэрэ аригъэуагь. Зэпстэумкы ильэс 60-м ехүрэ тофшишагь, цыфхэм япсауныгъе икъеухумэн хвалэлэу фэлэжьагьэу тъысыжыгъэ. Ицыфыгъе, игукэгьу мүүхүжь. Ильэсипш пчагъэхэм зыщлэжьэгь чылгэкоим хахъэхэрэ чылагъохуэу Джэджехъабли, Къунчыкъохьабли, Тэуехъабли, ежь икъутири зы унагою къадэкъынэт Любэ зытго-зыщим хынхъэгъэнэу, къоджедэсхэм ац-альэкъуац-эхэри ешлэх, джыри къыфакло, афэнэгушу, іэпилэгь афхуу.

Тхыгъэр къэдгъэхъазырыныр къызхэкыгъэр

Зигугуу къэтшыгъэ врачэу Любовь Зинченкэм ишынгыгъ

гъогу тыкъытегущыиэним паеп. Кіэклэу ыпшъэклэ зигугуу къэтшыгъе тіэклюхэм нэуасэ шуазкыфшыгъэр нэмык.

Коронавирусүм пае вакцинэ зыхябгъэльхъаныр имыщыклагъэу, нэмык къебарэу зэхэтхырэр маклэп. Любэ ахэм ядэлгүгэп, вакцинациер заублэм Пэнэжыкъуае заригъаши «Спутники» къызхарыгъельхъагь. Ежь Любэ ыльякъохэр мэузыхшь, ишагу нахь чыжьеу клоэр. Тэри загъорэ ядэжь тихъэу къыхэкъышь, маскэр зыуелхъэ, зеклэми афэсакы.

Бэмышлэу ежь телефонкэ къысфитеошь, къисело: «Тадэжь укъэмьклогу, гумэк уилэ зыхуулэ телефонымкэ къало». Мэфэ заулэ тешлэгъэу икъэбар зээгъэшэнэу исхуухыагь. «Рэмэзан, Инэм сымэджэшым сичэлэ. Сэвирусыр зыпсихыгъе сикъорэлф цыклоу Краснодар къыкыгъагьэр Мыекъуапэ ашагь». Макъэу зэхэсхырэм сымаджэр зэрэхъильэр, тоф зэрэдэир къыуегъашэ. Мэфэ заулэ тешлэгъэу ятлонэрэу сзыгъитеом къызгырууагь джыри зэрэхъильэр, ау къисело икъорэлф Мыекъуапэ госпиталым къызэречатхыкъыжыгъэр. Аш нафэ къешы коронавирусүр нахьхъэхэм лэшэу къызэрхъильэкъырэр.

Госпиталым иофышэхэм афэрэз

— Ситхъабылжэр пллыр-стыр узым зэльиштагъэхэу Инэм сымэджэшым сынагъэсигь, — къеуатэ Любовь Зинченкэм.

Силофхэр дэй дэдагъэх. Сызэрэгъэгъэхъэгъэ палатэм ильгыгъе нэбгыритуми ялофхэр дэгъугъэхэп. Ау тыгу къыдээзыщягъэр врачхэу, медсестрахэу, санитаркэхэу къытфэгумэкыщыгъэхэр ары. Ахэм афэдэ бэрэ уапэ къифэнэп. Зыпкъитхэу, фэлэлэласэхэу капельничэхэр къытхагъацштыгъ, температурэр, лъыдэктлаэр ашыгъыгъ, кислородыр къызэрэлтэкхэхэр ауплэкүштыгъ, врачхэм ренэу гүшүэз фабэхэр, тывзэрэгъэхъужыштыр къыталоштыгъ. Врачхэр ныбжыкъе, шыбэу мэгүшүэх, мэкэ лъэш щызэхэпхырэп, зеклэхэри лушых, гъесагъэх, ясэнхьват хэшүкылшо фырял.

Джаущтэу врачхэри медсестрахэри агуурэ апсэрэ етыгъэу, зыухъумэштхэ щыгынхэр ашыгъхэу сыхьатихэ «зонэ пллыжым» итых, зэрэфбэшхом пае къамыгъанэу.

— Еолланлэ имылэу госпиталым плэгъогочо тыщаагъашхэштигъ, — къытфеуатэ Зинченкэм. — Ары къэс хъакуу-шыкъухэр утилизацие ашых, сымэджэ хылылъэхэр кислород щагъакхэрэп, игъом агъашхэ. Нэрльэгъу къысфэхъуугь Инэм сымэджэшым дисциплинэшхозэрэчэлтийр, Ѣысэтехъялээ тофшэхэрэ зэрэцэхъэшэхэрэ. Зэгуртоххээ, зэдэүхъээ колективным хэтхэр зы унагъо къыкыгъэм фэдэу алэ зеклэдэгъэу зэрэзэдэлжэхъэрэ. Сэри мары зыпкъ сыйкырагъацжыкъ сийкъэлжыгъ. Сиврачыгъэр Мамхыгъе Ирин ары. А цыклоургъашэм сыйгъупшэнэп. Непэ къызэнэсигъэм синэгү къэт. Къызэрэслытагъэмкэ, зеклэмкыи госпиталым нэбгырэ 200 – 250-рэ фэдизмэ Ѣылазэх. Ахэм зеклэмий яфэо-фашихэр зерифешуашуу бгъэцэлэнэр, бгъэхъужынхэшь, гушохэу гъогу теб-

гъэхъажынхэр, ябын-унагъохэм арьбгъэхъажынхэр зымыуасэ Ѣылэп. А зэпстэур зыпшъэ ифэрэ тофышэхэм яврач шхъяаэу Мэшлэкъо Заремэ госпиталым къыздычылэгъэ бзыльфыгъэхэм ац-эклэ псауныгъе пытэ илэнэу, шоу, дэгъо Ѣылэр къыдэхъо Ѣылэнэу туфэлъало.

Икъэхым къыхэдгъэхъожимэ тшоигъор, зигугуу къэтшырэ Любовь Зинченкеми къызэриуагь, вакцинэр зеклэмий зыхарагъэлхъан зэрэфэа ары. Аүщтэу зымышыгъэ нэж-ижүжтим ятлонэрэу вирусыр къызэоллэжъкэ, фэшыгъэжыштэп. Тигушыгъэгъу ятлонэрэу коронавирусыр къыфыкъоки, чылгэхъильэ зефэм къэзгыгъэнагъэр мыйгъатхэ прививкэр аригъэшыгъэу зэрэштигъэр ары.

Любовь ЗИНЧЕНКЭМ ильэлүкэ тхыгъэр НЭХЭЕ Рэмэзан къыгъэхъазырыгъ.

Covid-19

Лы шыпкъ

Хъульфыгъэр «лы хъугъэ» пооным пае тофыгъуиш зэшүихын фае. Ахэр зеклэ пышъэ ифагь Пчыхъалыкъуа Ѣыщэу, аш ицыф гъэшүагъэу Хъурэе Рэмэзан Якъубэ ыкъом: уни ышыгъ, унагъуу ышлагь, чыги ыгъэтысхъагь. Үгъахъэхэрэм аригушомэ, ахигъахъозэ, ильэс токиллым ар къеклонлагь.

Джы нахь игъэкотыгъэу ишынгыгъэ гъогу нэуасэ шууфесшын. Рэмэзанэ Хэгъэгү зэошхор къежьэгъэ къодьеу 1941-рэ ильэсүм йоныгъом и 20-м къэхъугь. 1960-рэ ильэсүм – Пчыхъалыкъое гурыт еджалэр, 1965-м – Донской институтыр къуухыгъэх. Институт ужым ветеринар врач – эпизоотологэ, чэтэхьо фабрикэм иврач шхъяаэу, нэүжум Теуцожь межрайон ветеринар лабораториет ильэс 16 ыкы мы районым иветрач шхъяаэу тоф ышлагь. Тофшэлэн лукъыжынэу зэрэхъугъэ шуущыгъэгъозэн.

Рэмэзанэ иунэ дизель гъэстиниыхъэклэ а лъэхъаным ыгъэфабэштигъ. Чылэм къыдэхъэгъэ машинэ горэм дизель Ѣещэфы. А тофыр зыгорэм районым

негъэс. «Партием хэт цыфхэр къэзэнхэ фае, о тыгыгъэр пшэфыгъэ», — алошь, тофшланлэу зыутым къытуатэ.

Ау, адигэмэ зэралоу, о бгъалэ пшюнгъор лэштэп, о Ѣылгъаэ пшюнгъор Ѣылгъэштэп. Бэшхо темышэу, 1988-рэ ильэсүм, Хъурэе Рэмэзанэ ветеринар нэ лабораториө «Краснодарская» зыфилорэм ипащэу агъэнафэ ыкы 2013-рэ ильэсүм нэс, пенсием оклохыгъэ аш тоф Ѣешлэх.

Ипшэрилхъем ягъэцэлэн къышымыуцоу ар наукэм ишылпкъеу пэхъэ. 1995-рэ ильэсүм ветеринар шэныгъэхэмкэ кандидат мэхъу. «Эпизоотология и специфическая профилактика сибирской язвы сельскохозяйственных животных

в условиях Краснодарского края» зыфилорэ научнэ тофшланлэу ытхыгъэм ар къыкълэло.

Ioфэу ышлээрэр икъу фэдизэу зэригъэцаклээрэ, аш хэшүкъыи ин зэрэфырилэр къыдальтытээ 2000-рэ ильэсүм Ѣытхыгъэ «Урысы Федэрацием изаслучен-нэ врач» зыфилорэр къыфагъэшшошагь. 2011-рэ ильэсүм ветеринарнэ ыкы фитосанитарнэ лъыплээнэмкэ Федеральнэ къулыкъум и Ѣытхуу тхыль къыратыгъ.

Ильэс 45-м ехүрэ шытхуу хэлээр шу ылгъэгъоу къыхихыгъэ сэнэхьатым Рэмэзанэ рылэжьагь. Ишхъэгъусэу Мирэ Пэнэжыкъуа Ѣыщ, Яхуулэмэ япхуу. Исэнэхьатэ кіэлэгъадж. Аши, Рэмэзан фэдэу, гъэхъагъэхэр илэх,

Урысыем гъэсэнгъэмкэ иофышэгъэштигъ. Зэшхъэгъусэхэм лъфыгъитиф зэдаплугь, рагъэджахъэх, адигагьэр ягунэсэу, гукэльу ахэльэу, тофшэнэр шу альэгъо агъэсагъэх. Руслан запасым Ѣылз майор, Аслын гъэхъэгъэ инхэр ышылхээ Москва Ѣелажээ, мединэ университетэу Пироговын ыцээ зыхырэм ишэнгъэлэжь тофшланлээ, Дунэе Артийскэ комитетым идышэ орденэу «За честь и достоинство» зыфилорэр къыратыгъ. Бисльян Краснодарскэ ТЭЦ-м иэлектоцех ипаш, Сусанэ Тэххутэмийкъо районым иофталмолог тофшлан. Анахыкълэу Адам электросетьхэм ятхамат. Мыш дэжьым къыхэзгъэштигъ: зы унагъом нэбгырибл ашпээгъэ гъэсэнгъэгъэ ялэу къикыгъ.

Чылэр зыгъэдахъэрэ аш цыфэу дэс-хэр, посэуальэр дэтхэр ары. Пчыхъалыкъуа иурам шхъяаэу Ленинским ыцээ зыхырэм урькозээ чылэ гупчэм унэсүмэ, аш тоу зэтет унэ дэхэшхоу тетым умэйпльэу ублэгъын пшээжытэп. Аш Хъурэе Рэмэзанэ Якъубэ ыкъор икълэ анахыкълэу Адам лъэхэсэу Ѣэспсэу.

УАЙКЪОКЬО Рэмэзан.
Пчыхъалыкъуай.

Непэ Урысыем иветеринаарие иЮфышIЭхэм я Маф

Шъхъэкlaufэ зыфашырэ сэнэхъат

Адыгэ Республикаэм былымхъунам хэхьоныгъэхэр щишынхэр ыкӏи шъольырым щыпсэухэрэ цыфхэм япсауныгъэ изытет зыфэдэр ветеринар къулыхъум илофшэн бэкӏе епхыгъ.

— Ветеринар врач сэнэхьатыр — шъхъеклафэ ыкчи лъйтэ-ныгъэ зыфаширыэ ижъирэ сэнэхъатхэм ашыц. Ащ дақлоу, анахь къинхэм ахалтытэ, сыда пломэ профессионализмэу ыкчи къарьоу епхъыл!эрэм имыза-къоу, былым ыкчи нэмыхи псэ-ушхъэ сымаджэхэм гуфэбэнитэ хэльзэу уадэзеклоным мэ-хъанэшко ил. Гушы!эжъ щы: «Медицинэм цыфыр егъэхъу-жы, ветеринарием — цыфы-шхъээр». Ащ къегъэльячо ве-теринар врач сэнэхъатым мэ-хъанэшко зэрилэр, — къыгуягъ АР-м ветеринариемкэ и Гъэло-рыш!ап!э ипащэу Къушхъэ Анзор.

АР-м ветеринариемкіә икүйліккү иоффшән шұхыаңжән ашың ветеринар хәбзәгъеуцугъэм тетэу ишшәрлықхәм язәшшохын, хәушұхъафықығъееклонлакіл иләу іофтхъабзәхәм яғъеңдікән, былым узхәр къынхъеңшығъенхәр, Гъәхъужығъенхәр ықін ахәр щығъеңзіегъенхәмкіә амалхәр адзыхехъаңжәнхәр. Ащ нәмыйкіә туыкъезуцихъэр чыңопсыр амыншойним, зәрифешшашәу былымхәр ынтығъенхәм ықін былымхъуным гъомыләпхъе къабзз къытынным афәші юридическе ықін физическая лицәхәм іофф адашшә.

Ижъым къыщегъэжъяту
республикем ветеринарием
мэхъянэшко щыраты, зыщыгра-
тъяшшомбгуу. Былымыр пхуу-
нымкэ Адыгеир зыдэщыс чы-
пэр хъопсагъо щыт. Адыгэ
дъапкъыр балада шагъау

штатын түхье вээ
къэральгъо учреждение 12-мэй
оф ашлэ, ахэм ахайхэс пеушүү
хъэсымаджэхэм зыщялээхэрээ
станциеу 9, ветеринарнэ лабо-
раториене Зыкын санитарнэ
экспертизэ зыщашырэ лабора-
ториө 11.

Республикэ ветеринар лабораторирем ильээси 100 хүгүйзүү ооф ешлэ. Адрэ ильэсчээн афэдээр чепи ашг псэушхьэ, чаты, пцэжжын ыкли бжээ сымаджэхэм яктыхэгъэшын тоф дашлэ. Джашаа фэдээр былым продукциехэртээ мыш щауплъякух ыкли ядэгүйгээ зэрэгжэшлэн алъяксы.

Лабораториим отделэү 3 хэт: серологическэр, бактериологическэр ыкын химико-токсиколого-тическэр. Іэмэ-псымаклэхэр зерагъягъотыгъэх. 2020-рэйильдэсийн къяралтын мэхъянан

Лъэныкъо
шъхъа Ёхэр

2021-рэ ильэсүүм кыншгээж
жагажэу АР-ын ветеринариемкээ
и Гээчорышилтээ къэралыгьо
программээ «Комплексное раз-
витие сельских территорий»
выфилорэм игээцэлэн хэлажээ.
Мы программмээ хахьеу 2022-рээ
ильэсүүм Красногвардейскэ,
Шэуджэн ыкы Коххьэблэ рай-
онхэм ветеринар участкэхэр
аашашынхэ гухэль щы.

— Мы уахтэм ехүултэй
Урысыем былымхьуным зыкы-

хъэль щыл.
ахътэм ехъулIэу
лымхъуным зыкъы-

щегъэлтэтигъэнээр, джащ фэдэү къэралыгъом имэкүумещ комплекс къыдигъэкайэр нахьбыбэ шыгъэнээр ыкчи йэкыбым къырашиштгъэхэе продукциехэр тэтийхэмкээ зэблэхуугъэнээр анах мэхъянэшхо зилэ юфыгъохэм аашигых. Икью къыдгуурэол, мы пшъэрэльхэм ягъэцэклэн зэллэтигъэр биологическэ шынэгъончъянымкэ ыкчи цыфхэм гъомылгэхээ дэгүхэр агъэф-дэнхэмкэ гъэхвагъеу тшыихэрэары. Мышкэ ветеринариер голчын умыльзэкыиену отраслэхахь, псэушхъяхэм ямызакью, цыфхами япсауныгы тыфэбэнэн фае, сыда пломе гъомылапхъэрары шынэгъэм ыльтапсэр, — elo Къушхъе Анзор.

Гъэлорышлаплэм ишащ къынзэриуагъэмкэ, былымхэм къяузхэрэ уз щынагъохэу йурер (ящур), африканскэ емынэр, хъашхъурэул, шъорэкл узыр, сибирска ягъэр (язва) чэт да-

фэхэм сибирск ягъэр (язва), чөл нэхэн тхъу-утххуу узыр Урысые Федоровын рацием ишьольырхэмкэ анахын гумэктыг шыхааэуу къэнэжыхы. Мы зэлхажжээр узхэр ежь бытлынхэм ямызакъо, цыифхэмкээ щынаагьоу щытых, джащ фэдээр Урысыем ыклийн зэрэхгээгүйн экономикэм ыльяасэ клауты, сида пюомэ бытлынхъунымын зиушьомбгүүнэмкээ зиягье къяа акохэрэм апэуцужынхэмкээ, уз щынаагьохэм ягъеклодынкээ юфтхъабзэхэу зэрхъэхэрэм сомэ миллиардхэр апэлохъэх.

Анзор къызэриуагъэмкіэ, былымхэм къязхэр эзпалххэр узхэр, джащ фэдэу щынагъоکэ альытэхэрэ узхеу сибирскэ ягъер, африканскэ емынэр, бруцеллезыр, нэмыххэри шьольырым къимыхъанхэм фэш ильэсым тлогъогоғто ветеринар-нэ-санитарнэ һофтхъабзэхэр, узхэр къыхэзгъэштихэрэ упльэ-күнхэр зэхащэх.

тхъу-утхъу узыр Адыгеим къырамыхъанхэмкэ, ахэм апшүе-къогъэнхэмкэ и гъюм пешоры-гъэшь йофтхъабзэхэр зэрахъанхэу тыкъяджэ. «Линие плърым» ыкъи ветеринарнэ къулыкъум илофышIэхэм ятелефон номерхэмкэ цыифхэр къитеонхэ альэкъыщт. Джащ фэдэу былымхэмрэ ахэм къатыхэрэ гъомылапхъэхэмрэ шапхъэм димыштэхэу зэрэзэращхэрэр къыхгъэшыгъэнхэмкэ ыкъи ахэр дэгъэззыжыгъэнхэмкэ, мъгъомылапхъэхэм ветеринарием ылъэныкъокIэ Ызын къязытхэрэхтыльхэр акыныгъухэу, фытэмыгъэпсихъагъэхэ чыпIэхэм зэращыуагъэкъыхэрэм епхыгъэу АР-м хэзъэгу клоцI йофтхэмкэ и Министерствэ тыригъусэу упльэкIун йофтхъабзэхэр зэхэтэшэх, — elo ГъэзорышиланIэм ишащ.

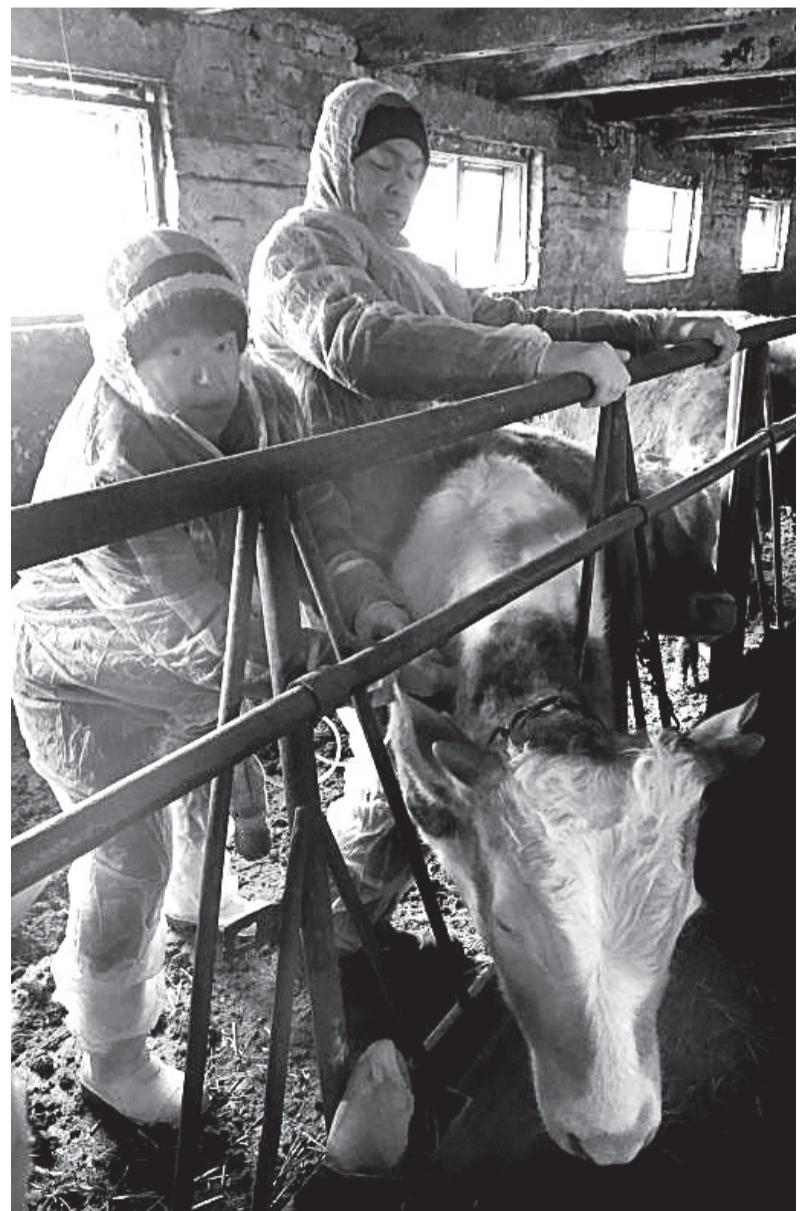
Цыфхэмкіе ыкіи псәушъязхэмкіе анахъэу щынағы къэзытыхъэрә узхэм ашыулыумәгъен-хэмкіе къералығы ветеринарнә

къулпыкъум илофышІәхэм пәшІо-
рыгъэшъэу уңхэр ахальхъэх.
Ахэм апәлүхъэрэ ахъщэр къе-
ралыгъо бюджетым къетупщи.
Арэу щитми, былым зығыгъэр,
анахъэуунэгъо хъызметым
пыльхэр, мы гумәкЫгъом
яшыпкъэу къекуалІәхэу пфэло-
штәп.

Сэнэхъятам икъыхэхынкэ нахыжжэм яльэуж нахыкэхэр зэрэрыклохэрэм уигъэгушонэу щит. Ашкэ Ѣцсэу къэпхынхэ плъэкыщт ильэс 40-м ыкли аш ехъурэ къулыкъум Ioф Ѣцзышлагъэхэр. Ахэм ащишыбэм непи ветеринарие Ioвшэнэр агъэцакэ. Ахэр Г. Богатыревыр, М. Хамырзэр, В. Билаба, А. Хъоклоныр, Х. Гъошьур, А. Эльдэрэр, Р. Аульэр, Н. Гъукэллыр, Ю. Тхарькуахъор, Ф. Пугачевыр, Н. Круглик, И. Лъэцэрыр, Ю. Щашлэр, Щ. Нэньоир, А. Джастэр, нэмыххэри. Ахэр непэ Ѣцсэтехып!эутилэх.

Ветеринарием илофышлэхэм яснэнхьат епхыгъэ мэфэктымкэ сафэгушло, ялоф мыпсынкэ гухахьо хагуяатэу ыпэктэ лъытклотэнхэу, псаунгыгэ пытэ ялэу, ялахьыл гупсэхэм адэтхъэжбынхэй сафэлъало.

КИАРЭ Фатим-

Цыфыр ыкIи щыIэнныгъэр

ГъэшIэ дах

Лъэнныкъуабэкэ зищыIэнныгъэ пыIухъанчъэу зэтэуцуагъэм, шоингъо мурадхэр игъом пхырызыщиагъэм ыкIи кыздэхъугъэм, ежь ышхъэки, лъэпкымки чаныгъэ-шушигъэ хэльэу псэуగъэм фэгъэхыгъэу кIеклэу къэплон пльэкыищтыр зы – гъэшIэ дахэ илаг.

аджэу Джамбэчье 1922-рэ ильэсэм, шышхъэум и 20-м кызыыхъугъэ. 1941-рэ ильэсэм Адыгэ кIэлэеgeджэ техникиумыр, 1952-м – Мыекъопэ кIэлэеgeджэ институтын илитературэ къутамэ, 1956-рэ ильэсэм Краснодарскэ кIэлэеgeджэ институтын филологиекиэ ифакультет кыуухыгъэх. Иапэрэ IофшIэгъу ильэситу Улэпэ класибл еджапIэм щигъэкуагъ, еланэ къалэу Орскэ игурыт еджапIэм N 21-м икIэлэеgeджагъ. Зэошхом хэлэжьагъ ыкIи ззо ужым, 1955 – 1961-рэ ильэсхэм, Еджеркье гурит

еджапIэм идиректорыгъ, икьюаджэ кыгъэзэжьи, Джамбэчье гурит еджапIэм икIэлэеgeджэу, изавучеу Iоф ышлагъ.

Бахъукъо Ереджыбэ куаджэу Джамбэчье итарихь-этнографический музей изэхэцкуюагъ, щээфэ идиректорыгъ. Музей чIэль экспонат пэпчь ыкIи зэрээзэгъэфгэагъэр ухетми бгэшлагъо еку. Адыгэ лъэпкыижъэу лъэпкыишохтгэйм ылтапси ышхъали кыгъэгүнэу, ар Бахъукъо Ереджыбэ зэхицэн ыкIи ыгъэлсын ылтэгъигъ.

Бахъукъор кIэлэеgeджэ шыыпкыагъ, сыххатыр ыгъэко къодыемэ изгъэкуюхэрэм ашыцгъэп. Щээфэ, ежь ышхъэки, цыфхэмки ышлерэр шломакIеу, шур ылэжьагъ. ЦыфыкIэм илун кIэлэеgeджэу Бахъукъо Хэгъэгу зэошхом ихуугъэ-шл-

гъэхэр къащечуатэ. Ахэр хэку гъэзетэу «Социалистическое Адыгей», «Адыгэ макъэм», журналеу «Зэкошныгъэм» къащичеутых.

Тхыль шыхафхери Бахъукъо Ереджыбэ къыидигъэкыгъагъ – «Гыогуан» – 1970, «Лышишэхъэр», «Тэтэркон», «Янэрэ ыпхуур», «Къангъэбыль», «Цыфыгъэм екlyre гыогур» (повестыр, романыр, рассказхэр къыдэхъягъэх – 2006), «Болэтико Джамболэт» зыфиорэ тарихь романыр – 2007, 2008-м – «Джамбэчий» зыфиорэ тхыльхэр тхаклом къидэхъягъэхъ. Щэч хэлэп, адига-

бзэм, лъэпкь тарихьим, литературэм хахъо афишыгъ. Ац изакъоп, егээджэн-пуныгъэмкэ: «Я 4 – 10-рэ классхэм литературэр зэрэшягъэшшэтийм иметодик», «Литературо-ведческэ терминхэмкэ гушияль» (гыусэ илэу), нэмийкхэри адигабзэкэ къыдигъэкыгъэх.

Бахъукъо Ереджыбэ Хэгъэгу зэошхом иветеран, зэо медальхэр ыкIи Щытхъум ия III-рэ шуашэ ыкIи Хэгъэгу зэошхом иорденэу I-рэ шуашэ зиэхэр къыфагъэшшошагъэх.

Ереджыбэ гъэшIэ дахэ кыгъэшIагъ, шыхъеклафи кылэжьагъ – АР-м культурэмкэ изаслуженэ IофшIагъ, Урсырем итхаклохэм я Союз 2000-рэ ильэсэм къыщегъэжьагъэу хэтыг. Ишулэжьагъэ ильэпкь къыхэнагъ.

МАМЫРЫКЬО Нуриет.
Сурэтхэм артыхэр: **Бахъукъо Ереджыб; ытхыгъэхэм ашыщхэр.**

«ЭкоЦентром» къеты

ТхылыиPэ пыдзафэхэр шъхъафэу аугъоищтых

Пыдзэфэ пытэхэм яIуцин фэгъэзэгъэ региональн операторын тхылыиPэ пыдзафэхэр нэмийкхэм ахэу шъхъафыкIыгъэу ыуугъоинхэу республикэм ицыригъэжьагъ, ар кызэралхъацтхэ къэмланхэр егощых.
АнтропиIыр УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд и Къутамэу АР-м щыIэм фигъэуцугъ.

Макултурэр бэу зиэ хуухэрэргэ организациехэр архы аш фэдэ контейнерхэр зыфащэштхэр. Региональн операторын апэрэ уахтэхэм 200 ыгъэуцун гухэль ил. Лъэту тхыль къэзытихэрэргэ архы зыфащэштхэр.

Къэмланхэр ушъагъэхэ хуугъэу макъэ къагъэумэ, «ЭкоЦентром» иавтомашинхэм яуащытых.

Къэбзэнигъээ республикэм ильяным зэкэми ялахь хашыхъан альэкъицт, хэкэ зэхэдзынм къыхэлэжъэнхэу архы ныIэп аш ицкылагъэр. ТхылыиPэ пыдзафэхэм апае къэмланхэр афагъэуцунхэу зышоигъохэ юридический лицэхэм региональн операторын зыкыифагъэзэн фае. Адрессыр: къалэу Мыекъуапэ, урамэу Пионерскэр 297-рэ. Электронн почтэр: adg_ecocentr@clean-rf.ru.

ООО-у «ЭкоЦентром» зыфиорэм и Адыгэ шъольыр къутамэ ипресс-къулыкъу.

Чыфэ зытельыр щыгъузэм нахьышу

Банкхэм ыкы нэмикэу кредит зытырэ организациехэм чыфэ кызызыхыгъэу зымытыжышурэр зэпахырэ узэу дунаир зэлзызыкүгъэр кызежьем нахыбэ хуугъэ.

Икыгъэ 2020-рэ ильэсүм коронавирусүм зызериушьом-бгүрэм ыткы кыкыу гүнэпкъэ гъэнэфагъэхэр зиэ режимим къералыгъор зытехъэм нэбгырабэм ялошлэн кызыэрэуцугъэр, яофшлапэ зимиэхжэм япчайтээ зэрэххуагъэр, унэе хызмэтшлапхэм ашыцыбэм лэжжапкъяу къатырэм кызыэрэшагъягъэр ары нахыбэу ашлапсэ фэххуагъэр.

Кредит «тариххэм» ябюрохэм кызыэраторхэмкэ, Урсыем щылсэухэрэм амтыжжышхуэрэ чыфэхэр сомэ миллиард 935-м ехуугь. Ахьшэ чыфэу іэрыльхъэу къаратыгъэхэр ары нахыбэу амтыжжышхуэрэ, ау ипотекхэри, кредитнэ картхэмкэ аштагъэхэри, микрофинансовэ организациехэм къалахыгъэхэри бэкіэ ашыук къинэхэрэп. Специалистхэм кызыэраторхэмкэ, «кредитнэ каникулыр» ыгъефедаагъэр, аш илалъэ зеухын нахыпэрэ графикин темыхъажышхуагъэхэри аш къызаххэхъожжыхэм зымытыжышхуэрэм япчайтээ нахыбэжь хуугъэ.

Гухэкли, банкын е микрофинансовэ организацием кредит къалахыгъэу зымытыжышхуэрэм янахыбэр коллекторхэм яуаллэ. Ахэр хэтки пышэгүү дэгүүшхохэу щитхэп, ау игъом чыфэр умтыжышхумэ, узэ-рарихылпэштигъэр гэнэфагъэр.

Ильэс заулэклэ узеклэбэжь-мэ, коллекторхэм янахыбэм закони, шапхы ямышэу, бзэджашхэхэм зызэрэгэлсээрэм фэдэу чыфхэм шхъафитеу адзеклочтыгъэх. Ахэр зыщыфаем чыфэр зытельым фытеоштыгъэх, фатхэштигъэх, агъэшынэштигъ, ары паклошь, жъалымыгъэ ды-зэрахьан альэкшытгъ.

А зэпстэумэ апкы кыкыкэ, УФ-м и Къералыгъо Думэ чыфэхэм якъэугоижын зыгъэ-лорышэрэ я 230-рэ Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм зэхъокыныгъэхэр фишыгъэх. Ахэм коллекторхэр зыфимытхэри, пшъэдэкыгъэу ахыщтыри, пшъэрыльхъяу ялхэри зэхэугуфыкыгъэу ашыгъэнэфагъэх. Банкын е чыфэ зытырэ организацием кредит кызызыхыгъэхэу зымытыжышхуэрэм зэклеми ахэр ашлэхэм нахышу.

Гүшүэл пае, законим зэхъокыныгъэу фашыгъэхэм коллекторыр тхъамафэм то нахыбэ чыфэр зытельым фытеон, гьогогуипл нахыбэ фэхэн фимытгэу, ыдэжь тхъамафэм зэ нахыбэ мыклонэу къащыдэлтагъэ. Сыхват пэлэлэ гъэнэфагъэхэри, яофшлэгъу мафхэм пчэдийжым сыхытээр 8-м кыншгээжьагъэу пчыхъэм 10-м нэс, зыгъэсэфигъо мафхэм 9-м кыншгээжьагъэу пчыхъэм 8-м нэс, итхагъэх.

Телефонымкэ фытеуагъэми, фэхтагъэми зызэрэфигъэзэн фэе шапхъэхэр зэхэугуфыкыгъэу къыщелох. Чыфэр зытельым иоофшлапэ е илахылхэм афытеоним ишкыягъэхэри щыгъэнэфагъэх. Гүшүэл пае, кредит зытагъэм аш фэдэ фитынгъэ кызыэраритыгъэх къэзыушихъатырэ тхыль коллекторыр іэкэлэптийн фае. Иоофшлэгъо е илахылэу зыфигтеуагъэхэм ар къафимыдагъэмэ е чыфэр зытельым аш къызэрезэгыгъагъэр эзкхяжыгъэх, аш нахыбэрэ иоофшлапи илахылхэм адэжьи теожын фитэл.

Чыфэр зымытыжырэм иоофхыкүмрэ халпъяу, приставхэм ар къалахыжынэу тхыльхэр фае.

ратыгъэхэмэ, аш пае къэмийнэу коллекторыри шапхъэхэр ыгъэцаклэхэзэ, «должникым» фытеон фитэу законим итхагъ. Ау аш имылтуу ымыгъэфедэшунэу (арест имущества) ышын фитэл. Аш фэгъэзагъэхэр приставхэр арын нылэп.

Джащ фэдэу чыфэхэм якъэугоижын лыпплэнэу мыхэм фитынгъэ законым къареты. Арышь, коллекторхэм хэбзэгъэуцугъэр аукью, гүшүэл пае, аш къызэрэшыдэлтагъэхэу нахыбэу телефоникэ къитеохэу е чыфэр зытельым агъэшынэхэм, электроннэ шыкылт тетэу тхъасуихъэх тхыльыр ахэм афыригъэхын ылъэкыщт. Аш пае приставхэм интернет нэкүубгью уиханыш «интернет-приемная» зыфиорэ едзыгъор къебгъотыщт. Аш тхыльыр зэрэхтыгъэн фэе шыкылт ит. Коллекторыр кызыэрэтохгээ пчагъэр, къытхыгъэхэр къэзыушихъатхэрэ тхыльхэр, аудио ыкы виdeo тхыгъэхэр кыбгъэгъунхэ фае.

Мыхэр ыкы нэмикэ шапхъэхэр законим къыщыдэлтагъэх нахь мышэм, зымыгъэца-къэхэрэ коллекторхэр ёшыэх. Аш фэш чыфэр зытельым ифтынгъэхэр джыри нахь льшэу къэзыуихъумхэрэ зэхъокыныгъэхэр я 230-рэ Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм джыри фашыгъэх. 2021-рэ ильэсүм ишцэл мазэ и 1-м ахэм куачиэ яэхуугъэ.

Джы чыфэр зытельым кредиторыр телефоникэ къыфытэомэ, зэрэздэгүштагъэхэр къэзыушихъатырэ аудио тхыгъэр коллекторыр кыгъэлэгъоним «должникыр» къэдэн фит хуугъэ. Нахыпэкэ зэдэгүштагъэхэм мэхъянэшко ялагъэл, джы «диалог» статус аратыгъ. Чыфэр зытельым иэлэктроннэ почтэ коллекторыр къэтхагъэмэ, ар «документкэ» джы агъэлкшт. Мыхэм алэрэмкэ зи ямымэхъянэ фэдэу къыпщэхуу, ау коллекторыр чыфэр зытельым ифтынгъэхэр заукъохэкэ зэфэдэу пшъэдэкыгъахыщт, тазырэу атыштыри эзэлтигъэрэп.

Иофын хэшикэ фыуилэмэ, уулашыгъ ало. Чыфэр игъом птыжынир зэпстэумэ анахь дэгъу, ау ёшынгъэмэ зэрэплюу зыкызэригъафэрэп. Арышь, умтыжышхуагъэу, ар коллекторхэм алэкхягъэхэмэ, ахэм узэрэлгэхъохыщтыр пшлэмэ нахышу.

ХҮҮТ Нээсэл.

Хыкүм приставхэм къаты

КІЭЛЭПЛУПКІР КЫПЩЫНЫГЪ

Теуцожь районым щылсэурэ хуульфыгъэм кіэлэплупкір зэrimытырэм кыхэкыкэ администривнэ пшъэдэкыгъахъян эхийнэхъяу хуульфыгъэм унашьо. А уахтэм чыфэрэу тельэрэ эзкэ аш кыпщыныгъыгъ.

Теуцожь район хыкүмим исудебнэ участкэу N 2-м изэгэшүжь хыкүмшэ унашьо ышыгъэмкэ, хуульфыгъэм федэу кыылхяжхэрэм и 1/3-рэ зынбыжь имыкыгъэ исабий фызэккыгъэхэрэм кыхэкыкэ чыфэр сомэ мини 100-м ехуугь.

Тхыльхэу іэкэлтигъэхэм къапкырыкызэ хыкүм приставым унашьо ышыгъэм хуульфыгъэм административнэ пшъэдэкыгъахъян эзрэххынэ.

Мы иофын хыкүмрэ хэлпльагъ ыкы сыхват 50-м тельтигъээ шоол зимиэ иоофшлэнхэр ыгъэцкіэнхэу хуульфыгъэм тырилхьагъ.

Аш ыуж хуульфыгъэм изеклиякэ зэрэмитэрэзир къыгырыагъ ыкы кіэлэплупкір итыхнкэ чыфэрэу тельтир эзкэ кыпщыныгъыгъ. Ашкэ иофири зэфашыжьыгъ.

Хыкүмим унашьо ышыгъэм диштэу кіэлэплупкір игъом атын зэрэфаер, мыш епхыгъэ хэбзэгъэуцугъэр зымыгъэцаклэхэрэм пшъэдэкыгъахъян эзрэххынэ, уголовнэ иофи къафызэуахын зэральхэгъытэй зыщагъэхъупшэ хуущтэй.

Хыкүм приставхэм я Федеральнэ къулыкъу Адыгеймкэ и Гъэлорышлапэ ипресс-къулыкъу.

зафигазэмэ, шуагъэ къатынэу хуугъэ.

Джащ фэдэу чыфэр зытельым къэралыгъо фэло-фашлэхэм япортал ѿшыгъэ «унэе кабинетын» кредиторыр къэтхэн фимытэу ышын амал законим къыритыгъ.

Коллекторыр лыу чыфэ зытельым фэхтагъэмэ фытеуагъэмэ, аш пае реестрэх хагъэкытштэп, ау тазырэу е санкционе къитефэштхэм пхашу ахагъэхуагъ. Гүшүэл пае, чыфэр зытельым кыфимыдаагъэу, ау аш пае къэмийнэу фытеуагъэмэ фэхтагъэмэ, цыфыр истыхаагъэхъэхынумым ылъытагъ нахь мышэм, чыфэр зытельым фытеуагъэмэ, илахылхэм нэмикэхэм афытеуагъэмэ ахьщээ агъэпшынэшт.

Аш тетэу пшъэдэкыгъахъ коллекторыр ыхыщт чыфэр зытельным фэхтагъэхъигъэ къэрарыр нэмикэхэм альгъээсигъэгъэмэ, ыгъэшынагъэмэ, зыушхыаклурэ гүшүэхэр риуагъэхэмэ, чыфэр зыфэдизымкэ ыкы ар къызитыжын фэе палъэхэмкэ ыгъэпцагъэмэ.

Джащ фэдэу коллекторэу законыр зыукъорэм иофф хыкүмим нэмисэу тазыр къыратынэу приставхэм фитынгъэ яэхуугъэ. Джы чыфэхэм якъэугоижынкэ бэдэршыпэл зэдитхэм зэклеми, коллекторхэм, банкхэм, микрофинансовэ организациехэм, яфтынгъэхэмэ япшэрилхэмэ зэрэдээ ышыгъэхэр къэзыушихъатырэ аудио тхыгъэр коллекторыр кыгъэлэгъоним «должникыр» къэдэн фит хуугъэ. Нахыпэкэ зэдэгүштагъэхэм мэхъянэшко ялагъэл, джы «диалог» статус аратыгъ. Чыфэр зытельым иэлэктроннэ почтэ коллекторыр къэтхагъэмэ, ар «документкэ» джы агъэлкшт. Мыхэм алэрэмкэ зи ямымэхъянэ фэдэу къыпщэхуу, ау коллекторыр чыфэр зытельым ифтынгъэхэр заукъохэкэ зэфэдэу пшъэдэкыгъахыщт, тазырэу атыштыри эзэлтигъэрэп.

Иофын хэшикэ фыуилэмэ, уулашыгъ ало. Чыфэр игъом птыжынир зэпстэумэ анахь дэгъу, ау ёшынгъэмэ зэрэплюу зыкызэригъафэрэп. Арышь, умтыжышхуагъэу, ар коллекторхэм алэкхягъэхэмэ, ахэм узэрэлгэхъохыщтыр пшлэмэ нахышу.

ХҮҮТ Нээсэл.

Гандбол

«Адыифым» иупльэкхунхэр

«АГУ-Адыиф» Мыекуапэ — «Ставрополье» Ставрополь — 34:27 (15:15).

Шышхъэум и 27-м Мыекуапэ щизэдешлагъэх.

Суперлигэм хэт бзылъфыгээ команддэхэм 2021 — 2022-рэ ильэс ешэгчийн зыфагъэхьазырээ, упльэкун зэлжэгүхэр тиквала щизэхашагъэх.

«АГУ-Адыифым» дэгью щешлагъэх къэлэпчэйтэй Людмила Баскаковар, Алина Морозовар, нэмийкхэри.

Къэлапчээм йэгуаор анахыбэрэ дээзыдзагъэхэй: А. Морозова — 9, А. Кузевалова — 6, Д. Богданова — 6.

ЯТ ionэрэ зэлжэгъур

«АГУ-Адыиф» — «Ставрополье» — 32:35.

Тиешлаклохэу къэлапчээм йэгуаор анахыбэрэ дээзыдзагъэхэй: Клименко — 5, Морозова — 4, Краснокутская — 3, Дмитриева — 3.

Людмила Баскаковар ятлонэрэ зэлжэгчум ешлэгээ анах дэгью къыщыхахыг. «Ставропольем» икъэлэпчэйтэй ар ешлаг.

«Ставропольем» икъэлэпчэйтэй зэрэсмаджэй къыхэклэу зэлжэгчум хэлжэхэн ылжэгийгээ. Ашкъыхэклэу «АГУ-Адыифым» икъэлэпчэйтэй шыхваэ Ставрополь икомандэ щешлаг.

Eshlakloхэм яспорт ухвазырынгээ хагъэхьоном, ильэс зэнэкъокъум нах дэгью хэлжэхэн-

хэм фэшлэкун зэлжэгүхэр зэхэтлагъэх, — къытиуауль клубэй «Адыифым» итренер шихаалэу, Урысыем изаслуженэ тренерэй Александр Реввэ. — Кобл Зурыет, Оксана Колодяжнаяр тиешлаклохэу анах дэгүхэм ахэтэлтийтэх. Шобжхэр зэрагъэхъужырэм къыхэклэу ахэр зэлжэгүхэм ахэлжэхэнхэу хувьгээ. Ильэс зэнэкъокъум фэхъазырхэу къеклонгэштих.

Къэбл Зарем, Дарья Гильфановар, нэмийкло ешлэгээ ныбжыкхэхэй «Адыиф-2-м» хэтхэр упльэкун ешлэгчум хэлжэхагъэх.

2021 — 2022-рэ ильэс зэнэкъокъур шышхъэум и 28-м суперлигэм щырагъэжагъэх.

«Адыифым» иапэрэ ешлэгчийн 10-рэ и 11-м Мыекуапэ щыклошт, «Луч» Москва дешлэшт.

Сурэйтим итыр: **Людмила Баскакова.**

Футбол. Ятлонэрэ купыр

Пчагъэр – 0:1

«Зэкъошныгь» Мыекуапэ — «Черноморец» Новороссийск — 0:1 (0:0).

Шышхъэум и 29-м Мыекуапэ щизэдешлагъэх.

Къэлапчээм йэгуаор дээзыдзагъэр: Антонов — 48.

«Зэкъошныгь»: Хачыр, Кышишэ, Кириленко, Хъуакло (Хъасаныкъо Амир), Седов, Датххужье, Крылов (Курманов, 72) Макоев (Юсуф, 90), Пекъо, Антоненко (Гыыш, 85), Къонэ.

Ятлонэрэ купыр шышхъэум и 29 — 30-м зэрэшкыуагъэхэр къыхэтыутыщтих.

Дунаим изэнэкъокъу

Дышъэр къыдахыгь

Дунаим пляжнэ футболымкэ изэнэкъокъу Москва щыклоаг.

Урысыем ихэшлыкыгээ командэ Японилем иешлаклохэм 5:2-у атэкли, ящэнэрэй алэрэ чылгэр дунаим къыщидыхыг. Японилем ятлонэрэ Швейцарием ящэнэрэ чылгэр ахыгъэх.

Нэклубгъор зыгъэхъазырьгъэр ЕМТЫЛН Нурбай.

Футбол

Апэ уитныр Ішілэхэп

Апшьэрэ купыр хэт футбол команддэхэм я 6-рэ ешлэгчум шышхъэум и 26 — 27-м яагъэх.

Зэфэхъысыжъхэр

«Уфа» — «Крылья Советов» — 1:2, «Спартак» — «Шъячэ» — 1:2, «Ахмат» — «Арсенал» — 2:1, «Зенит» — ЦСКА — 1:0, «Урал» — «Ростов» — 1:1, «Химки» — «Нижний Новгород» — 1:1, «Динамо» — «Локомотив» — 1:1, «Краснодар» — «Рубин» — 2:0.

«Зенит» ЦСКА-м текли, апэрэ чылгэм утцужыг. С. Азмун я 82-рэ такъикъум ухумаклохэм алэклэкли, хъагъэм йэгуаор ридзаг.

Ф. Смоловым зэлжэгчэй пэпч къэлапчээм йэгуаор щыдээзэй ригъэжаг. «Локомотив» «Динамэм» зылоклэм Федор Смололовир лъэшэу зэогъэ йэгуаор ухумаклохэм алхырыкли, къэлапчээм ихагъэ щычэрэгчаг.

Мыгъэ «Краснодар» аштээзэ Д. Кордобэ Ф. Смоловым фэдээ къэлапчээм йэгуаор бэрэ дедээ. «Краснодар» «Рубин» Казань зылоклэм, я 12-рэ ыкчи я 35-рэ такъикъем А. Ионовыимрэ Д. Кордобэрэ «Рубин» икъэлапчээ йэгуаор дадзаг.

«Спартак» дышъэрэ фэбанээ, тренер шыхваэхэр бэрэ зэблехүх, ау имурад къыдэххурэп. «Спартак» «Шъячэ» зыдешлээм, Зобниным я 60-рэ такъикъум къэлапчээм йэгуаор дидзаг. «Шъячэ» иешлаклохэу Барсовыимрэ Юсуповыимрэ я 66-рэ ыкчи я 72-рэ такъикъем «Спартак» икъэлапчээ йэгуаор дадзаг. Адыгэхэм ятарих къалэу Шъячэ икомандэ ал эрхэм нах пытэу ахэуцо, «Спартак» я 10-рэ чылгэм нас зэклэхаг.

«Нижний Новгород» ыкчи «Крылья Советов» Самара мыгъэ апшьэрэ купыр къыхэхагъэх, ауж къинэхэрэм ахэтихэп.

Зэтэгъапшэх

Команддэхэм ешлэгчум хырых яагъ, чылгэм зэтэгъапшэх.

1. «Зенит» — 14
2. «Динамо» — 13
3. «Шъячэ» — 12
4. «Локомотив» — 12
5. «Рубин» — 11
6. «Краснодар» — 9
7. ЦСКА — 9
8. «Ахмат» — 9
9. «Нижний Новгород» — 8
10. «Спартак» — 7
11. «Крылья Советов» — 7
12. «Химки» — 6
13. «Ростов» — 5
14. «Уфа» — 5
15. «Арсенал» — 4
16. «Урал» — 2.

Я 7-рэ ешлэгчум

12.09

«Спартак» — «Химки»
«Арсенал» — ЦСКА
«Локомотив» — «Крылья Советов»
«Ростов» — «Краснодар»
«Рубин» — «Урал»
«Зенит» — «Ахмат»
«Динамо» — «Нижний Новгород»
«Шъячэ» — «Уфа».

Шъунаэ тешүудэз: Урысыем футболымкэ ихэшлыкыгээ командэ Йоныгъом и 1 — 7-м дунаим изэнэкъокъу фэгъэхъыгээ пэшлорыгъэшээ зэлжэгчум ахэлжэхэцт.

**Зэхэзыщагъэр
ыкчи къыдэзыгъэхъэр:**

Адыгэ Республикэм лъэпкэ Йофхэмкээ, Іэкыб къэралхэм ачы-пээрэ тильэпкээгъухэм адярьэ зэпхынгъэхъэмкээ ыкчи къебар хуульгээм иамалхэмкээ и Комитет Адрессыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшчиэр:
385000,

къ. Мыекуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм къайхыэр А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчъагъэхъэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлхийн, шрифтыр 12-м нах цыкунэу щытэп. Мы шалхэхэм адимыштэрэ тхъагъэхэр редакцием зэкегъэжлохых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зышаушыхъятыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын Йофхэмкээ, телерадиокъэтынхэмкээ ыкчи зэлжы-Иэсъыкэ амалхэмкээ и Министерствэ и Темир-Кавказ чылгэ гъюорышил, зираушыхъятыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зышаухаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,
къ. Мыекуапэ, ур. Пионерскэр, 268

**Зэкъемкэи
пчагъэр**
4463
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1796

Хэутын узчы-къэтхэнэу щыт уахътэр Сыхъатыр 18.00
Зышаухаутырэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шыхваэхэр ишшэрилхэр зыгъэцакэр
Мэшлээжээ С. А.

Пшыэдэкъыж зыхырэ секретарыр
Хурмэ Х. Х.